

Oversigt over Plantesygdomme.

172. — Juli 1930.

Gulspidssyge optræder i Aar stærkt, men der ses fortrinlig Virkning af Blaasten, selv hvor den er udstrøet ret sent. Den Blaasten, der er udført tidligere Aar, har som bekendt en meget varig Eftervirkning; dette viser sig ogsaa derved, at Sprøjtning af Kartofflerne har en fortrinlig Virkning paa den følgende Kornafgrøde.

Kaalflueangreb om Efteraaret.

1. Bagende af Larven af *Chortophila floralis*. 2. Gennemmineret Kaalroe.

3. Bagende af Larven af *Chortophila brassicae*. (Rostrup & Thomsen).

Paa Grund af de to Fluers forskellige Biologi er det af Betydning, at deres Udbredelse i Landet bliver fastslaaet. Vi opfordrer derfor vore Medarbejdere til at indsende Larver og Pupper.

Af Fodsyge findes over hele Landet enkelte ondartede Angreb; mere udbredte Angreb omtales navnlig fra Lolland-Falster.

Spurveene har en Del Steder været slemme ved Kornmarkerne.

I mange af de Marker, der var smittet med Havreaal, har de gode Vækstbetingelser nedsat Angrebets Virkning betydeligt.

Hvedemyggen har været slemt paa Spil mange Steder paa Sjælland og Lolland. Der er Egne, hvor Angreb findes i alle Hvedemarkers.

Bedefluens første Generation gjorde som bekendt megen Skade. Heldigvis har man mærket paafaldende lidt til anden Generation. Bedefluen har de fleste Steder været godartet og Regnen har bidraget meget til at holde Angrebene nede, hvor de var i Anmarsch.

Stærke Angreb af Aal i Rødkløver er almindelige, og der er indløbet Beretning om nogle ny Tilfælde af Aal i Hvidkløver.

Kaalbrok synes at være ret ondartet i visse Egne, Korsblomstskimmel har stedvis været ret fremtrædende i baade Kaalroer og Turnips og Skulpesvampen har enkelte Steder angrebet Hvidkaals- og Turnipsfrø stærkt.

Krusesygen er meget almindelig i Kaal og Kaalroer. Ofte nærmer Angrebsprocenten sig de 100. De første Tilfælde af Hjerteforraadnelse har vist sig. Bliver denne Følgesygdom almindelig, kan Skaden blive alvorlig. Kaallusene har bredt sig noget i Slutningen af Maanednen. Kaalfluellarverne har ikke været særlig slemme.

Kartoffelskimmelen fandtes 6.—11. Juli over et Bælte af Nordjylland, samt paa Fyen; 22.—28. Juli gjorde Sygdommen et nyt Fremstød. Enkelte Steder er der Angreb af Bladpletsyge, der kan være ret ondartet.

Rødt Spind paa Frugttræerne, der var slemt i Begyndelsen af Maanednen, er blevet holdt nede af Regnen. Ofte synes Miderne at være totalt forsvundet.

Bladlusene er ikke almindelige paa Frugttræerne i Aar.

Lynghby, 6. August 1930.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Juli 1930 modtaget 50 Beretninger; endvidere er der indkommet 474 Forespørgsler.

KORN.

Gulspidssyge har i Aar vist sig meget udbredt og ondartet i Havre og Byg i forskellige Egne af Jylland — hvor Udstrøningen af Blaasten ikke er saa fremskreden, at Sygdommen af denne Grund aftager. Angrebene paa Mosejord i Odsherred er ret udbredte; tillige er der konstateret Angreb paa Fed ved Præstø. Selv ved Udstrøning 10. Juli har Blaastenen virket, Bedringen kunde ses faa Dage efter (F. K. Damgaard); ved Udstrøning paa dugvaadt Korn er dette blevet svedet af Blaastenen (A. P. Aidt). Flere Steder er det iagttaget, at Sprøjtning af Kartofflerne med Bordeauxvædske har haft en fortrinlig Virkning paa den følgende Kornafgrøde; Blaasten udstrøet 1929 til Havre virker i Aar paa Agerhejre til Frø, der stod med golde Aks, hvor Blaasten manglede. Ved Karup ses Gulspidssyge paa Hedejord, der er taget under Plov for kun 7—8 Aar siden. Et stærkt Angreb i Rug er iagttaget ved Aalborg; hvor Jorden har Anlæg til Gulspidssyge, fremmer stærk Gødskning Angrebet (J. Chr. Andersen-Lyngvad).

Meldrøjer (*Claviceps purpurea*) synes i Aar kun at være fremtrædende, hvor Sæden af andre Grunde er sinket eller svækket, f. Eks. hvor der er Gulspidssyge; langs Markskellene ses dog jævnligt Angreb.

Af Fodsyge (*Ophiobolus graminis*, *Fusarium culmorum* etc.) findes over hele Landet enkelte ondartede Angreb; mere udbredt Fodsyge omtales kun fra Lolland-Falster og visse Egne paa Sjælland. Der ses en Del Angreb i Hvede efter Forfrugter, der ellers regnes for ufarlige, saaledes ved Næsgaard efter Frøturnips (men ikke efter Vikkehavre eller Staldfoderturnips), og paa Lolland ret stærk Knækkesyge efter Sukkerroer; ved Abed iagttoges ret stærk Fodsyge med Lejesæd længe før Regnen kom — Sædfølgen var Havre — Græs — Halvbrak — Hvede (N. P. Gaardmand, S. Larsen Sørensen, H. A. B. Vestergaard).

En Hvedemark ved Rønne ligger fladt hen ad Jorden, hvor der er givet Ajle i Efteraaret, mens den Del, der fik Ajle i Foraaret, næsten er sund; det efteraarsgødede har formentlig været for tæt i Foraaret (M. Nielsen).

I Havre og Byg efter Roer ses Fodsyge som tidligt visnende Enkeltplanter (H. A. B. Vestergaard); ved Askov forekommer Fodsyge i Sejrhavre efter Byg (H. Agergaard).

I Rugen optræder Knækkesyge meget stærkt i enkelte Marker i Nordjylland.

Over Gulrust (*Puccinia glumarum*) i Byg klages der fremdeles fra enkelte Egne — og ikke altid i Forbindelse med Vinterbyg; i Københavns Amt og sydefter har mange Marker et ejendommeligt graat Skær (M. Greve).

RUNKELROER OG SUKKERROER.

Lyspletsyge omtales fra flere Egne.

Mosaiksyge er hyppig omkring Rønde; paa Horsensegnen ses isolerede Angreb.

Tørforraadnelse (*Phoma betae*) truer paa overkalkede Lokalteter med at blive ret ondartet.

KAALROER, TURNIPS OG KAAL.

Gulspidssyge. I et Kalkforsøg paa Hedejord var ved store Kalkmængder Kaalroerne meget smaa, Bladene gullige eller visne mellem Ribberne og langs Bladrandene; lignende Symptomer iagttoges i svagere Grad i de ukalkede Parceller. Paa Aalbøkegnen, hvor der er anlagt en Mængde Prøveflader saas noget Udslag i Kaalroer (der kun dyrkes lidt) og i Turnips ses der enkelte Steder tydelige, men ikke helt regelmæssige Udslag.

Mosaiksyge i Turnips er iagttaget ved Tystofte (H. Bagge).

Kaalbrok (*Plasmidiophora brassicae*) synes at være ret ondartet i visse Egne af Jylland, saaledes i Vendsyssel, Lemvigegnen, Horsensegnen.

Korsblomstskimmel (*Peronospora parasitica*) har stedvis været ret fremtrædende paa baade Kaalroer og Turnips.

Skulpesvamp (*Alternaria brassicae*) har enkelte Steder angrebet Hvidkaals- og Turnipsfrø stærkt.

KARTOFLER.

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) fandtes i Dagene 6.—11. Juli over et Bælte af Nordjylland (Salling, Lemvig, Hals, Mariager, Bjerringbro og Grenaa) samt ved Odense. I Dagene 22.—28. Juli synes Sygdommen at have haft en ny Opblussen udenom det først angrebne Omraade.

Bladpletsyge (*Alternaria solani*) er fundet ved Holstebro, Hjorkær, Dybvad og Landsgrav, til Dels i ondartet Grad.

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) saas ofte paa de nedre, visnende Blade.

FRUGTTREER.

Sprøjteskaden synes i Aar at være ringe; selv Cox' Orange har ofte taalt Hvid Bordeauxvædske. Som svedne af Hvid Bordeauxvædske omtales Boiken, Filippa, Graastener, Pigeon, Transparente blanche; Reinetterne er blevet ru af tidlig Sprøjtning. Svovlkalk har svedet Cox' Orange, Lanes Prince Albert, Frogmore og Faaborg Reinet.

Ved Sprøjtning med Kobbersodavædske er navnlig Møllers Venusæble beskadiget (K. M. Hove).

Ved Pudning med Kolodust er Lord Grosvenor, Säfstaholm og Frogmore svedne (H. R. Hansen).

FRUGTBUSKE.

Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*) har fra Maanedens Midte bredt sig i usprøjtede Stikkelsbær og Solbær.

Bladrandsyge i Ribs ses en Del Steder.

KØKKENURTER.

Af Fløjlsplet (*Cladosporium fulvum*) i Tomater er der fundet Angreb i et helt nyt Hus.

I Huse, som omkring 1. Maj var stærkt medtagne af Stregbakteriose (*Bacillus lathyri*?) og Mosaiksyge, ses sidst i Juli stærk og udbredt Mosaiksyge, men næsten ingen Stregbakteriose. I en Blok tilplantet med Tomater blev halvanden Afdeling ryddet paa Grund af Stregbakteriose og efterplantet med Meloner; hvor Melonerne støder op til de mosaiksyge Tomater, er der en Del Mosaiksyge ogsaa i Melonerne (A. Weber).

ERNST GRAM.

KORN.

Havreaal (*Heterodera Schachtii*). Der indløb en Del Beretninger om stærke Angreb. Fra Slagelse skrives: Er særlig fremtrædende i Aar. Ofte optræder den stærkt paa Arealer, der ikke i en lang Aarrække har givet Havre. Et meget ødelæggende Angreb er saaledes iagttaget i en Mark, hvor der ikke i 16 Aar har været dyrket Havre (M. Olsen). Fra Morsø meldes: Angrebene giver sig ikke til Kende i den Grad som i Fjor. De findes mange Steder, men de gode Vækstbetingelser, som Kornet har haft, har nedsat Angrebets Virkning betydeligt (Gjærløv Hansen).

Halmhvepsen (*Cephus pygmaeus*) er truffet i Bygmarker i Syd-sjælland (M. Bakman).

Hvedemyg (*Contarinia tritici* og muligvis *Sitodiplosis mosellana*). Fra Sjælland og Lolland foreligger Beretninger om ret stærke Angreb. Fra Abed meldes: Hvedemyggen har i ret høj Grad angrebet Hveden i Aar, noget forskelligt i de forskellige Sorter. Antagelig vil Angrebet formidske Udbyttet med 1—2 Fold. I Byg findes næsten intet Angreb (i visse Aar har Skaden været værre i de tidlige Bygsorter end i Hvede (H. A. B. Vestergaard). Fra Tystofte skrives: Hvedemyggen har gjort stor Skade i Juli. I de fleste af vore Hvedemarker er 20—25 % af Blomsterne ødelagt. Værst er det gaaet ud over de tidligst skredne Marker samt enkelte særlig tidlige nye Hvedesorter. I øvrigt synes der ikke skønsmæssigt at være væsentlig Forskel paa Angrebet i de forskellige Hvedesorter (H. Bagge). Paa Slagelseegnen er Angrebene fundet i alle Hvedemarker (M. Olsen). Svage Angreb er hyppige paa Roskildeegnen (M. Greve).

Fritfluen (*Oscinis frit*). Faa Angreb i sent saaede Marker. I Havretoppene fandtes ikke sjældent Hvidaks, som skyldtes Fritfluellarvens Gnav.

Bygfluen (*Chlorops taeniopus*) er fundet paa Brammingeegnen (K. Jakobsen).

Spurve (*Passer domesticus* og *montanus*) var flere Steder ret slemme ved Markerne. Fra Horsenseggen skrives saaledes om Angreb af Betydning (Chr. A. Nørholm).

KORSBLOMSTREDE.

Krusesyge (*Contarinia nasturtii*) er meget udbredt baade i Mark og Have. Af de talrige Indberetninger citeres følgende: Paa Slagelseegnen kan Angrebet siges at være ondartet, idet ingen Marker er gaaet fri. I de fleste Marker er Angrebsprocenten stor. Kaalroerne synes dog nu at være vokset fra Angrebet (M. Olsen). Fra Jelling skrives: Kaalroer er ret stærkt angrebet. I enkelte Marker er Forraadnelsen begyndt. I et

Stykke tidlig udplantet Blomkaal blev alle Planter angrebet (M. Hove). Fra Skelskør: Angrebene tiltager Aar for Aar (P. H. Hansen). Ogsaa ved Horsens har man bemærket Hjerteforraadnelse i Forbindelse med Angrebet (Chr. A. Nørholm). Talrige Indberetninger lyder paa, at 50—100 % af Planterne er angrebet. Endnu er Bakteriosen dog kun iagttaget i faa Tilfælde. Fra Ribe og Tylstrup meldes, at man overhovedet ikke har bemærket Krusesyge.

Kaalfluer (*Chorthophila brassicae* og *floralis*). Angrebene har hidtil været ret godartede.

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*). Sidst i Maaneden var Angreb ikke sjældne i Kaal og Kaalroer.

Kaalorm (*Pieris-Arter*). Kun fra Odsherred meldes om Angreb (F. K. Damgaard).

ÆRTEBLOMSTREDE.

Kløveraal (*Tylenchus dipsaci*). Fra flere Egne meldes om betydelige Angreb i Rødkløver. Fra Roskilde skrives saaledes: Mange og ofte ret stærke Angreb i Rødkløver, ogsaa hvor der er 6—8 kløverfri Aar (M. Greve). Paa Morsø optræder Kløveraalen spredt og danner større eller mindre Huller i Hvidkløverbstanden adskillige Steder (Gjerløv Hansen). Angreb i Hvidkløver er ogsaa fundet i Dronninglund Herred (Bachmann Olesen), samt ved Bramminge (K. Jakobsen).

Ærtethripsen (*Physopus robustus*). Fra Vanløse indsendtes Bølge, der bar tydelige Spor af dette Dyrs Angreb.

Spidsmussnudebillen (*Apion apricans*) har optraadt talrigt i Frømarker paa Falster og Møen (»D. L. F.).

Bladrandbiller (*Sitona lineata*). I en Frømark paa Møen gik Billederne fra en Ærtemark over paa Kløveren, som blev afbladet (H. Hansen).

Minerfluer (*Phytomyza atricornis*). Fra Ansager indsendtes Ærteblade med Miner frembragt af Fluellarver, der vistnok er identisk med Chrysanthemumfluen.

BEDER.

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Medens første Generations Angreb var overordentlig stærke, har man ikke mærket meget til anden Generation.

Bedelusen (*Aphis fabae*). Nogle enkelte Steder var Lusene begyndt at gøre Skade, da Regnen satte en Stopper for deres Virksomhed. Angrebene maa i Aar anses for meget godartede.

KØKKENHAVEN.

Løbebillen (*Carabider*) angaves at have beskadiget Jordbær stærkt paa Lolland (G. Jensen).

Gulerodsbladloppen (*Trioza viridula*). Fra Aalborg skrives: Efter i Maanedens Løb at have gennemrejst Aalborg Amt, har jeg haft god Lejlighed til at iagttage Gulerødderne paa mange Steder og kan tilføje, at »Krusesygen« ikke mangler noget Sted, selv om der ikke er Tale om alvorlige Angreb (O. Hein).

FRUGTTTRÆER.

Æblemarvmøllet (*Blastodacna putripennella*). Som allerede nævnt var den anrettede Skade mange Steder betydelig. I Laboratoriet iagttoges det, at Forpupningen uden Undtagelse fandt Sted i Boregangen. I Løbet af Juli klækkedes Møllene og det kunde konstateres, at Æggene lagdes paa Bladenes Underside i Filten nær Ribberne. Kun sjældent fandtes Æg paa behaarede Stængeldele. Larverne klækkedes i Slutningen af Juli og Begyndelsen af August. En Bekæmpelse rettet mod Æggene eller de unge Larver synes derfor ikke umulig!

Bladlus (*Aphididae*). I Almindelighed kan det siges, at Angrebene paa Frugtræerne er svage i Aar.

Galmider (*Phytoptus similis*) havde beskadiget Bladene af Blomme ved Herrested pr. Ørbæk (G. Nielsen).

Rødt Spind (*Paratetranychus pilosus*), der var meget udbredt i Maanedens Begyndelse, er nu som Følge af det regnfulde Vejr taget stærkt af. Mange Steder er Miderne helt forsvundet.

PRYDPLANTER.

Rodaal (*Heterodera radicicola*) fandtes paa Begonia.

Larven af en Mariehøne (*Subcoccinella 24-punctata*) gnavede i Vedbæk af Bladene paa Nellike. Dette Angreb er ikke før set i Danmark, hvorimod det er kendt fra Sverige.

Bladhvepselarver (*Blennocampa*) har flere Steder beskadiget Bladene paa Rose.

PROSPER BOVIEN.
